

BILTEN

DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

VRELA JESEN

Poslanici EP za jači cilj za obnovljivu energiju

EU cilja na potpuno eliminisanje emisija do 2050?

Oditori: Neophodno odmah smanjiti emisije

Porez na CO2: 12.500 kompanija ostaće bez zarade

EU i dalje podeljena oko plafona za subvencije termocentralama

Velike energetske kompanije za rezanje subvencija backup elektranama

Tema broja: Brisel priprema plan: "Ukrotiti Severni tok 2"

OilPrice: Zašto Gasprom ostaje neprikosnoven snabdevač Evrope?

Digitalna platforma za razmenu informacija evropskih mrežnih prenosnih operatera

Hakeri se infiltrirali u energetske kompanije i organizacije

Poslanici EP za jači cilj za OIE

STRAZBUR - Članovi komiteta za energiju evropskog parlamenta (ITRE) potvrdili su (4. septembra) da žele ambicioznije ciljeve uvećanja udela obnovljive energije u

EU energetsom miksu od 27%, koliko je za do 2030. godine zacrtala Evropska komisija. Izveštač odbora, Hose Blanco Lopes, rekao je da broj (1.300) i sadržaj podnetih amandmana na ovaj predlog ukazuju da nova legislativa vezana za

ovaj cilj evropske energetske politike mora da sadrži i obavezujuće ciljeve za svaku zemlju članicu, a ne samo EU u celini. Komitet bi 28. novembra trebalo da glasa o ovom predlogu, prenosi **Euractiv**.

EU poslanici podržali jačanje cilja energetske efikasnosti za 2030.

STRAZBUR - Članovi odbora za životnu sredinu Evropskog parlamenta (ENVI) podržali su (7. septembra) predlog povećanja cilja za energetske efikasnosti za dekadu posle 2020. sa ranije predviđenih 30 odsto, na 40 odsto, ujedno zatvarajući niz rupa u zakonu koje su omogućavale zaobilaznje ovog propisa.

Članovi komiteta za energiju parlamenta (ITRE) će o ovome da se izjasne 28. novembra, piše **Euractiv**. Kao glavni parlamentarni odbor zadužen za ovu direktivu, oni će biti pod pritiskom da odgovore istim visokim standardima koje su postavili njihove kolege iz ENVI-ja, konstatuje portal.

EU: Potpuno eliminisanje emisija do 2050?

BRISEL - Evropska komisija priprema dopunu svog hodograma za nisko-ugljeničnu privredu do 2050., priznajući da sadašnji cilj smanjenja emisija gasova efekta staklene bašte za ovaj blok zemalja od najmanje 80% do sredine veka nije dovoljan. „Ako želimo da ispunimo cilj iz Pariza da se zadrže klimatske promene znatno ispod 2°C - a da ne bude iznad 1.5°C - neophodna je hrabra akcija, uključujući postizanje klimatske neutralnosti u ovom veku,“ rekao je za **EurActiv** jedan izvor uključen u ovaj program dopune smernica za 2050. Portal navodi da za sada ipak nije jasno da li će broj 100% biti spomenut u nizu različitih scenarija, ili kao glavni referentni cilj.

Oditori: Neophodno odmah smanjiti emisije

BRISEL - Jedan sveobuhvatni izveštaj o klimatskoj politici Evropske unije poziva Brisel da pojača smanjenje emisija i brže se prilagođava klimatskim promenama, jer trenutni napor nisu dovoljni. U pregledu koji je pripremio Evropski oditorski sud, konstatuje se da su neophodni dodatni napor ukoliko EU želi da *ispuni zacrtane ciljeve smanjenja*

emisija do 2030. i do 2050. godine. Upozorava se da sadašnji trend smanjenja emisija nije dovoljan i da je za postizanje ciljeva za 2030. potrebno povećanje godišnjih smanjenja emitovanja CO₂ od 50% u narednih deset godina. Oditori takođe ukazuju da iza 2030. ovaj ritam mora da prebaci istorijske nivoe za 300%-400%. **EurActiv**

Taksa na ugljendioksid bi mogla obrisati zarade "zagađivača" na putu ispunjenja ciljeva iz Pariza

LONDON - Više od 1,5 biliona dolara profita kompanija širom sveta poješće porezi na emisije štetnih gasova predviđeni ciljem zadržavanja zagrevanja planete na ispod 2C, dogovorenim u Parizu, pokazuju analize koje su uradili stručnjaci Schroders-a, firme za upravljanje investicionim fondovima. Schroders navodi da ukupne zarade 12.500 kompanija širom sveta, koje spadaju u grupu najvećih zagađivača atmosfere, mogu biti smanjene za 20 odsto da bi se preko viših poreza ograničio na cilj porasta temperature do 2C koji je dogovoren u Parizu. Te kompanije, uključujući one u oblasti građevinarstva, teške metalurgije, robnih hemijskih sektora, mogu očekivati i smanjene profita od 80 odsto. Schroders je utvrdio da će cene u trgovini emisijama morati da porastu na "preko 100 dolara" za tonu CO₂ sa sadašnjih nivoa od oko 5 dolara, kako bi se podstaklo napuštanje fosilnih goriva u potrebnoj meri, prenosi **The Guardian**.

Francuska i Nemačka žele sporazum za reformu EU ETS sistema

PARIZ - Francuska i Nemačka će zajedno raditi na merama za jačanje cena dozvola za emisije ugljendioksida u evropskom sektoru električne energije i žele da se do novembra postigne sporazum za reformu EU tržište dozvolama za emisije, saopšteno je u ponedeljak iz

francuskog ministarstva ekologije. U zajedničkom saopštenju se navodi da Francuska i Nemačka žele sporazum o Evropskom sistemu za trgovinu emisijama

(ETS) pred konferenciju o klimatskim promjenama u Bonu u novembru, ciljajući pre svega na postizanje političkog sporazuma između zemalja članica EU u oktobru o evropskim regulativama za smanjenje CO2 alatki u ne-ETS sektorima. *Reuters*

Nemačka neće ispuniti cilj EU za OIE

BON - Nemačka neće ispuniti cilj EU za obnovljivu energiju u većoj meri nego što je predviđano, pokazuje studija objavljena prošle srede. Nemačko udruženje za OIE (BEE) je utvrdilo da će energija iz zelenih izvora učestvovati u ukupnoj potrošnji električne energije Nemačke sa svega 16% u 2020., umesto zacrtanog cilja EU za tu zemlju od 18%. *Reuters*

Rumunski energetske regulator na meti politike

BUKUREŠT - Rumunski parlament je odobrio zahtev premijera Mihaija Tudosea za osnivanje odbora koji će da ispita poslovanje tamošnje Energetske regulatorne agencije (ANRE). Ovoj meri je prethodilo više odluka energetske regulatora tokom proteklog leta, koje su za vladu bile sporne (ponajviše u vezi s cenama energije)

Portal *Energy World Magazine* pojašnjava da je premijer Tudose morao da dobije dozvolu za pokretanje istrage od Parlamenta jer je ANRE institucija nezavisna od izvršne vlasti.

EU i dalje podeljena oko plafona za subvencije termocentralama

BRISEL - Predlog Evropske komisije da odredi emisionu granicu do koje elektrane mogu biti subvencionisane i dalje stvara podelu među zemljama članicama, ali izvršna vlast EU i Evropski parlament ostaju ujedinjeni u podršci određivanju plafona za CO₂. Komisija je predložila određivanje limita emisija 550g CO₂ termocentralama (isključujući neefikasne TE na uglj i gas) po kilovat-času, čime najveći zagađivači u EU neće, prema nacrtu pravila za unutrašnje tržište električne energije, moći da primaju javna sredstva-

Kako se očekivalo, ovaj predlog je izazvao oprečne reakcije među zemljama članicama EU, uz izraženo nezadovoljstvo onih sa velikim udelom TE na uglj u energetske miks. Tako je čelnik odbora za industriju i energiju u Evropskom parlamentu, Poljak Jerži Buzek, rekao da politika unutrašnjeg tržišta električne energije, u kome veliku ulogu imaju mehanizmi kapaciteta, ne može biti poluga klimatske politike. *EurActiv*

Velike energetske kompanije za rezanje subvencija back-up elektranama

BRISEL - Grupa energetske kompanija podržala je sporni plan regulatora Evropske unije da povežu granice emisija CO₂ sa subvencijama rezervnim, odnosno *uspavanim*, kapacitetima elektrana koje bi se budile u slučajevima prekida u snabdevanju strujom. U otvorenom pismu ministrima životne sredine EU, prošlog utorka, ovaj stav podržali su potpisima predstavnici 22 vodeće energetske, privatne i javne kompanije, uključujući Eni, Shell, Siemens, Iberdrola, Statoil i Wintershall.

Hakeri se infiltrirali u energetske kompanije i organizacije

NJUJORK - Moćni hackeri napali su američke i evropske energetske kompanije u kampanji sajber špijunaže, koja je u nekim slučajevima uspjela da uđe u samo jezgro sistema koji kontroliše rad kompanija, pokazuje ispitivanje koje je sproveda i ove srede objavila američka firma Symantec, specijalizovana za obezbeđivanje informativnih sistema.

Maliciozne kampanje počinju slanjem tzv. „phishing“ email-ova (izraz stvoren kao homonim od reči *fishing* - pecanje) preko kojih su hackeri

uspeli da prodru u energetske kompanije i organizacije u SAD, Turskoj i Švajcarskoj, a moguće i u drugim zemljama, stoji u izveštaju.

Iza sajber napada koji su počeli krajem 2015., da bi se pojačali u aprilu ove godine, verovatno stoje hakerske grupe poznate pod nazivom Dragonfly, izjavio je Eric Chien, istraživač za sajber bezbednost u Symantec-u.

U izveštaju se upozorava da bi napadi na velike igrače u ovom sektoru industrije, uključujući snabdevače električnom energijom i druge javne kompanije, mogli biti korišćeni za destruktivne svrhe u slučaju izbijanja većeg geopolitičkog sukoba. Neki od eksperata u ovom sektoru, koje citira **Reuters**, smatraju procene preteranim da bi hackeri mogli da „ugase svetla“ u pojedinim državama preteranim.

Dragonfly je prethodno bio aktivan između 2011. i 2014. godine, posle čega se učinilo da se umirio

Digitalna platforma za razmenu informacija evropskih mrežnih prenosnih operatera

BRISEL - Mrežni operateri širom Evrope trenutno finalizuju planove za lansiranje digitalne platforme (App Store) za razmenu informacija koja će biti osnova za razvoj novih digitalnih aplikacija za upravljanje tokovima električne energije i prihvatanje rastućih količina energije iz obnovljivih izvora u mrežni sistem. ENTSO-E, pan-evropsko udruženje operatera prenosnih sistema, trenutno obavlja završne radnje za IT smernice koje će uključiti zajedničke projekte poput lansiranje App Store-a za inteligentne mreže. Radovi su počeli sa izradom zajedničke platforme za razmenu podataka između nacionalnih i regionalnih mrežnih operatera. Platforma će biti kompletirana i puštena u rad za tri do pet godina, rekao je Loran Šmit, generalni sekretar ENTSO-E. **Euractiv**

Poslanici kritikuju „mlak“ stav Brisela prema biogorivima za posle 2020.

STRAZBUR - „Naučno neutemeljen“ zaokret Evropske komisije od 180 stepeni u odnosu na biogoriva ostaviće značajne posledice na sektor poljoprivrede i rizikuje da poveća uvoz genetski modifikovane stočne hrane iz trećih zemalja, upozorili su poslanici Evropskog parlamenta. Na događaju posvećenom (6. septembra) ovoj temi u Evropskom parlamentu, švedski poslanik Kristofer Fjelner konstatovao je da predlog evropske izvršne vlasti za dekadu do 2030. nema pokriće nauke. On je dodao i da Komisija ovim stvara nesigurnost na tržištu i obeshrabruje investitore od podrške održivoj proizvodnji energije. „Doći ćemo u situaciju da vam želja da stvorite zelenija biogoriva postane preskupa i teža za realizaciju, čime će fosilna goriva postati pravi pobednici,“ konstatovao je Fjelner. Predlog Komisije RED II predviđa spuštanje plafona za udeo konvencionalnih biogoriva u sektoru transporta sa maksimuma od 7 odsto u 2021. na 3,8 odsto u 2030. On takođe uspostavlja obavezu podizanja udela drugih „nisko emisionih goriva“, kao što je obnovljiva električna energija i napredna biogoriva na 6,8 odsto. Prvi RED je imao cilj da biogoriva u svakoj zemlji članici EU do 2020. učestvuju 10 odsto u sektoru transporta. **Euractiv**

Ozakonjen princip solidarne pomoći EU susedu u gasnim krizama

STRAZBUR - Parlament Evrope usvojio je u prošli utorak novu regulativu o sigurnosti u snabdevanju prirodnim gasom, koja uključuje princip solidarnosti u slučaju poremećaja u snabdevanju. Zemlje članice EU, ako se nađu u situaciji prekinutog ili otežanog snabdevanja gasom, moći će da računaju na pomoć susednih država, pošto su poslanici usvojili izveštaj o tom pitanju na plenarnoj sednici u Strazburu.

Cilj novih pravila je da onemogući spoljnim snabdevačima Evrope gasom da „ucenjuju“ EU države, jer će od sada zemlje članice biti obavezne da u takvim situacijama pomognu susedu isporukama gasa dovoljnog da pokrije potrebe najosetljivijih delova društva, odnosno tzv. „zaštićenih potrošača“.

Evropski komesar za klimu i energiju, Miguel Arias, pozdravio je usvajanje „izbalansiranog sporazuma“, istakavši da je postignut u rekordno kratkom vremenu od 14 meseci.

Osim što unosi novi duh solidarnosti, usvojena legislativa će takođe poboljšati regionalni aspekt Energetske unije, pošto će zemlje članica sada biti podeljene u sedam novih regionalnih blokova, specijalno stvorenih u cilju energetske sigurnosti, kako bi se bolje odgovorilo na krizne situacije.:

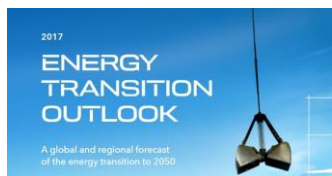
Puštena u rad karika koridora Sever-Jug

VARŠAVA - Poljski operator transportnog sistema Gaz-System pustio je prošlog utorka u rad novi gasovod Češov-Vierčovice, istakavši da se radi o kraju važne faze izgradnje gasovodnog koridora Sever-Jug, koji bi na kraju trebalo da poveže poljski LNG terminal u luci Swinoujscie sa planiranim plutajućim LNG terminalom na ostrvu Krk u Hrvatskoj. Cevovod dužine 14 km je deo tzv. Zapadnog koridora i njegov cilj je da se poveća kapacitet transporta gasa između Poljske i Češke - u oba smera.

Koridor Sever-Jug je planiran da ide od LNG terminala Swinoujscie, kroz jug Poljske, preko Češke, Slovačke i Mađarske do LNG terminala Krk. U ponedjeljak, hrvatska državna LNG Hrvatska objavila je poziv za prikupljanje ponuda na tenderu za nabavku plutajućeg LNG terminala i izgradnja zemaljske opreme. **PAP, Natural Gaz World**

Gas preuzima primat od nafte već 2034?

OSLO - Do 2034. godine prirodni gas će preteći naftu kao osnovni izvor energije, a do 2050. biće najveći takav pojedinačan izvor u svetu, zadovoljavajući 27% svetske potrošnje, stoji u ove nedelje objavljenom Pregledu energetske tranzicije, energetske konsultantske firme DNV GL. Snabdevanje gasom će, ipak, dostići špic 2035. godine. Što se tiče sirove nafte, DNV-ov izveštaj predviđa da će se snabdevanje zadržati na plafonu dostignutom između 2020. i 2028. godine, posle čega će kontinuirano da opada. DNV smatra da su najveći neprijatelj nafte električna vozila (EVs). Do 2022., prema procenama ovog konsultanta, EVs-i će dostići „troškovni paritet“ sa motorima sa unutrašnjim sagorevanjem, pa će do 2033. svako drugo novo prodato vozilo u svetu biti na električni pogon.

Do 2050. fosilna goriva i obnovljivi izvori će imati podjednak udeo u globalnom snabdevanju energijom.

Osnovni razlog ovome je brzo smanjenje cena instalacija za obnovljive izvore energije, posebno solarne i vetro, što znači da će tranzicija sa fosilnih na obnovljivu energiju proći bez značajnijeg povećanja godišnjih izdvajanja za energiju, navodi se u izveštaju. Eksperti norveške firme, inače, smatraju da će se rast potražnje za energijom smanjiti posle 2030. godine, jer će energetska efikasnost do tada po prvi put početi da se brže da se usavršava od stope rasta BDP-a.

Energy Voice

Brisel priprema plan: "Ukrotiti Severni tok 2"

BRISEL – Evropska komisija je pripremila planove kojim bi obezbedila da Severni tok 2 ne preoblikuje EU energetska tržišta tako da Rusija izvojuje stratešku pobjedu u ovoj oblasti, piše **EUObserver**. Predlog plana od deset stranica, u koje je ovaj medij imao uvid, traži da Savet EU „odobri otvaranje pregovora o sporazumu između EU i Rusije o funkcionisanju gasovoda Severni tok 2.“ Plan će međutim stupiti na snagu ako ga odobre EU države, ali Nemačka verovatno želi da pregovara o Severnom toku dva sa Rusijom, bez uplitanja EU, piše **EUObserver**. Plan međutim kaže da bi Komisija trebalo da „predvodi pregovarački tim Unije“, doduše uz konsultacije sa „specijalnim komitetom“ zvaničnika zemalja EU.

Ono što će u ovom predlogu posebno zasmetati ruskoj strani ...

... sadržano je u aneksu koji kaže da Severni tok dva mora da se pridržava odredbi EU zakona o „razdvajanju“ i „pravu pristupa treće strane“. Odredba zakona o razdvajanju primorala bi Gasprom, koji je vlasnik kako gasa, tako i budućeg gasovoda, da prepusti kontrolu nad Severnim tokom 2 jednom „nezavisnom ...operatoru“ kako bi „izbegao sukob interesa i obezbedio konkurenciju“. Odredba „prava treće strane“ je pre tri godine bila razlog zbog koga je Gasprom odustao od projekta Južni tok, podseća portal.

Održiv dugoročni tranzit preko Ukrajine

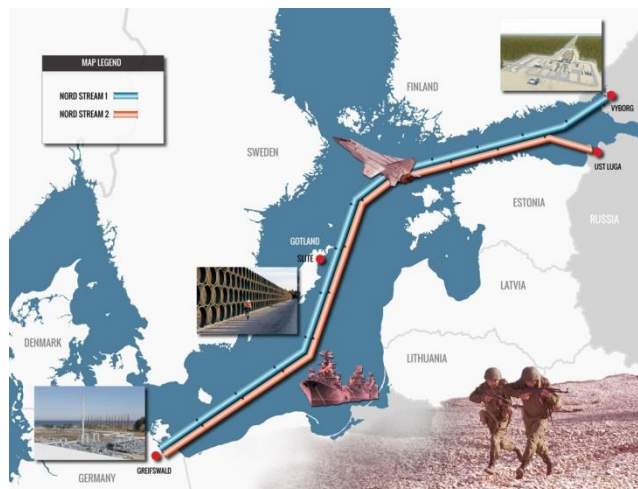
Aneks Komisije dodaje i još jednu meru - da dogovor o gasovodu „mora da uključi odgovarajuće mere“ koje bi obezbedile „održiv dugoročni tranzit prirodnog gasa posle 2019. preko jednog broja postojećih puteva snabdevanja, posebno Ukrajine.“ Pojašnjava da bi te mere trebalo da obezbede EU zemljama centralne i istočne Evrope da i dalje budu u mogućnosti da „otvore svoja tržišta gasa“ i diverzifikuju izvore snabdevanja“ pošto za dve godine bude pušten u rad gasovod Severni tok 2.

EU uvozi gro ruskog gasa via Ukrajina/Slovačka, Nemačka (Severni tok 1) i Belorusija/Poljska. Međutim, ako se izgrade dodatne dve cevi gasovoda Severni tok, 80% ruskog gasa stizalo bi preko Nemačke, čineći suvišnim tranzit preko Ukrajine i osetno smanjujući snabdevanje preko Poljske, još jednog ruskog „neprijatelja“ u Evropi.

Pravna praznina?

Iz konzorcijuma za realizaciju projekta Severni tok 2 kažu da EU zakon, kao što je odredba o „razdvajanju“, ne važi za podmorski deo gasovoda. „Pravna analiza“ Komisije je ovo potvrdila rekavši da „niti EU, niti njene zemlje članice mogu da tvrde da imaju nadležnost na deo nekog podmorskog gasovoda koji ide van njihove teritorije“. Ali, dodaje, da ukoliko EU i Rusija ne dogovore "specifičan regulatorni režim", gasovod ne bi bio "održiv" jer bi funkcionisao ili u "pravnoj praznini" ili pod dva "različita" i "kontradiktorna" pravna režima – Evropske unije i Rusije.

Jedan izvor u EU je rekao da će zemlje članice uskoro imati drugu rundu razgovora o idejama Komisije, ali da još nije jasno da li bi odluka o davanju mandata Komisiji da pregovara o ovom projektu morala biti doneta jednoglasno, ili glasom većine. Kada je Komisija u junu prvi put izašla sa svojim predlogom, 13 EU zemalja je podržalo, ali je nemački zvaničnik na sastanku odbio da se izjasni. Činjenica je da je, sada verovatno opoziciona, socijaldemokratska partija Nemačke bila glavni zagovornik projekta, pa nije jasno kakav će stav zauzeti desničarski AfD, verovatno budući član vladajuće koalicije. Savez partija CDU/CSU Angele Merkel ima mnoge pobornike Severnog toka 2, ali i protivnike.

Gasovod Severni tok dva uštedeće potrošačima u EU 8 milijardi evra godišnje

LONDON – Gasovod Severni tok dva doneće dodatni gas u

Evropu i time povećati konkurenciju između snabdevača Evropske unije prirodnim gasom, što će oboriti cene ruskim konkurentima na ovom tržištu, pokazuje **nova studija** koju je ove nedelje objavila firma Energy

IMPACTS OF NORD STREAM 2 ON THE EU NATURAL GAS MARKET

Research & Scenarios. Kako je utečnjeni prirodni gas marginalni izvor energije u Evropskoj uniji, novi gasovod će posebno oboriti cene ovog gasa, kažu autori studije. Samim tim, zaključak je da će EU biti dobitnik od Severnog toka dva, zbog jeftinijeg LNG-a, uključujući tu zemlje centralne i jugoistočne

Evrope, odakle dolazi najviše zahteva da Brisel blokira gradnju tog rusko-nemačkog gasovoda. Autori studije su čak izračunali da bi cena basa 2020., ako se Severni tok 2 izgradi, biti 8% niža od sadašnje, odnosno u proseku iznositi 1,6 evra po megavatčas. ER&S procenjuje da će potrošači gasa u EU-28 platiti te godine 7,9 milijardi evra manje za utrošeni gas.

OilPrice: Zašto Gasprom ostaje neprikosnoven snabdevač Evrope?

BRISSEL - Mada je teško zamisliti manje prikladno vreme za povećanje izvoza ruskog gasa u Evropu, Gasprom upravo to uspeva da postigne, konstatuje ove nedelje portal **OilPrice.com**, tražeći odgovore na fenomen da je ruski gasni kolos u poslednjih osam meseci dostigao najveći ikada zabeležen izvoz u Evropu. I to uprkos kako američkih, tako EU sankcija i odlučnosti Evrope da smanji zavisnost od ruskog gasa.

Gde leži odgovor na ovaj, naoko paradoksalan trend? Prema jednom od najpopularnijih energetskih sajtova na svetu, razlog je u kombinaciji tri faktora - balansiranju interesa evropskih političkih, u odnosu na ekonomske aktere, u ruskoj neverovatno profitabilnoj cenovnoj gasnoj politici i u Gaspromovoj novoj poboljšanoj marketinškoj strategiji.

Pozitivni signali iz Brisela

U prilog oceni da Brisel, uprkos političkih razlika sa Moskvom, vidi dugoročnog partnera u Gaspromu govori podatak da je u oktobru prošle godine Evropska komisija odobrila ruskom kolosu pravo korišćenja do 80 odsto kapaciteta gasovoda OPAL, što je uvećalo značaj rusko-nemačkog magistralnog gasovoda Severni tok 1 i projekta Severni tok 2 - gradnje još dve cevi kapaciteta 55 milijardi kubika godišnje. Vredno je podsetiti da rezolucija o OPAL-u važi do 2033. godine, znatno posle isteka rusko-ukrajinskog gasnog transportnog sporazuma u 2019. godini.

U bliskoj vezi sa ovim je i postepeni hod ka nagodbi u EU istrazi o Gaspromovoj zloupotrebi monopolskog položaja prema klijentima u centralnoj i istočnoj Evropi, povodom tri sporna pitanja: nekorektnog određivanja cena, vezivanja tarifa za naftu i zabrane tim zemljama da preprodaju ruski gas. Gasprom je u decembru prošle godine pristao da učini ustupke povodom ovog poslednjeg pitanja, dok je prigovor vezan za tarifiranje gasa prema kretanju cena nafte teško održiv jer ga praktikuju mnogi drugi akteri bez bilo kakvih sankcija, kao, na primer, Qatargas koji tako određuje Poljskoj cene svog LNG-a, piše OilPrice. Nefer određivanje cena za zemlje srednje i istočne Evrope ostaje najspornije pitanje, ali je Gasprom najavio da će tim kupcima u dugoročnim ugovorima odobriti vezivanje cena za one na spot tržištima.

Brisel traži zakonska rešenja za ograničenje projekta Severni tok dva

BRISSEL - Glavni zvaničnik Evropske unije za energetiku rekao je prošle nedelje da će se unutar Evropskog parlamenta potražiti zakonske promene kako bi se rešile neke kontroverze koje okružuju gasovod Severni tok dva. Komesar za klimatsku politiku i energiju, Miguel Arias Kanjete, rekao je da bi te promene mogle biti implementirane najkasnije do kraja 2018. godine. rferl.org

OilPrice: „Psi laju, a karavan prolazi“

Mada se mogu očekivati dodatni pritisci određenih članica EU, kao što su Poljska i navodan pokušaj Danske da osujeti projekat Severni tok 2 na osnovu ekoloških pretnji podmorju Baltika, Gasprom će ovu godinu verovatno završiti sa rekordnim bilansom izvoza od 190 do 200 milijardi kubika na tržištu Evrope (bez ZND). Osnovni razlog fenomena da „psi laju, a karavan prolazi“ leži izuzetno povoljnoj cenovnoj politici ruske kompanije, piše **OilPrice**. Ruski gas isporučen cevovodima je jeftin - sa cenom od oko 182 do 187 dolara za 1.000 m³ u poslednjih šest meseci, a takav će ostati i u skoroj budućnosti. U takvim okolnostima, LNG konkurencija gubi ekonomski smisao, što pokazuje i podatak da je prošle godine evropski uvoz utečjenog gasa porastao na svega 38,1 milion tona, naspram 37,5 mt iz 2015. U najvećoj meri tu leži odgovor na činjenicu da će Gaspromov udeo na tržištu EU-28 ove godine verovatno gađati rekordan nivo od 36%, naspram lanijskih 34%. Uprkos činjenici da Norveška i velika Britanija proizvode koliko god mogu gasa, Gasprom te konkurente i dalje na njihovom tržištu tuče za masivnih 150 milijardi kubika godišnje.

Bugarska uvodi *Entry – Exit* tarife za prirodni gas

SOFIJA - Bugarska će uvođenjem tarifa na ulazu i izlazu iz zemlje ispuniti zahteve koje je toj zemlji postavila Evropska komisija vezano za funkcionisanje tržišta prirodnog gasa, saopštila je tamošnja ministarka energije Temenuška

Petkova. Državni snabdevač prirodnim gasom, Bulgargaz i mrežni operater Bulgartransgaz, moraju da pripreme dalje kalkulacije kako bi novi model cena za transport gasa bio pravično primenjen na različite grupe potrošača energije, prenosi portal **publics.bg**.

Svi VW do 2030. i u električnim verzijama

FRANKFURT - Nemački proizvođač automobila Volkswagen saopštio je da će do 2030. godine ponuditi električne ili hibridne verzije za svaki od svojih 300 modela postojećih 12 marki, uključujući Audi, Porše, Škoda, Seat i druge i udaljiti se od proizvodnje motora na dizel goriva. U izjavi uoči otvaranja izložbe automobila u Frankfurtu, izvršni direktor Matthias Muller je naveo da će kompanija investirati 20 milijardi evra u pravljenje automobila i još 50 milijardi evra na baterije za automobile.

Volkswagen-ovi planovi dolaze posle afere nemačkog automobilskog kolosa sa otkrivanjem da je u 11 miliona svojih dizelaša ugradio softver koji je lažirao rezultate testova izduvnih gasova, podseća **Bloomberg**.

Kina razmatra zabranu prodaje automobila na benzin i dizel pogon

PEKING - Sa očiglednim pozivanjem na najave Francuske i Britanije da će od 2040. zabraniti prodaju automobila sa motorima na unutrašnje sagorevanje, kineski viceministar industrije Ksin Guobin rekao je da Kina razmatra sličnu zabranu, prenosi u sredu Reuters. Ksin nije pri tom pominjao kada bi Kina, najveće svetsko tržište automobila, primenila takvu zabranu.

Kina je u okviru svoje Made in China 2025. strategije, stavila prioritet na proizvodnju električnih automobila (EVs), a njena politika Novog energetskeg vozila (NEV) dizajnirana je na planu da do 2025. godine barem svaki peti prodati automobil bude hibridni ili na električni pogon. Zabrana prodaje automobila sa motorima na dizel i benzin imala bi osetan uticaj na potrošnju sirove nafte u Kini, drugom u svetu potrošaču te sirovine **Reuters**

FuelsEurope: Politika Brisela čini evropske rafinerije nekonkurentnim

BRISSEL - Evropske rafinerije ne mogu parirati uvoznim gorivima, jer im EU regulativa nameće troškove koje prekomorski konkurenti nemaju, a koje prerađivači nafte u Evropi ne žele da prevale na potrošače, izjavio je za EurActiv prvi čovek FuelsEurope, organizacije koja zastupa i brani interese 42 kompanije iz ovog sektora naftne privrede u EU. Generalni direktor FuelsEurope, John Cooper.

Dodatni razlog što je uvozni dizel jeftiniji leži u činjenici da je energija u zemljama izvoznicama tog goriva, SAD, Rusiji i Bliskom istoku jeftinija od one u Evropi, a energija učestvuje sa 60% u troškovima rada rafinerije, navodi Cooper. Na ovu prednost se dodaju i regulatorni troškovi vezani za sistem trgovine emisijama (ETS), koje evropske rafinerije imaju, a one u konkurentnim zemljama nemaju, ili su osetno niži, dodaje on. To znači da evropske rafinerije moraju da investiraju u energetska efikasnost, i da istovremeno ispune norme vezane za kvalitet vazduha i CO2 emisije, kako bi smanjili ETS troškove, navodi Cooper.

Dati besplatne ETS dozvole najboljim rafinerijama

On naglašava da je ovo posebno uočljivo kod dizel goriva, gde uvozna, rasterećena za ETS troškove, zahvataju 25 do 30 odsto EU potrošnje. „Stoga je najvažnije da Evropska komisija prizna taj konkurentni izazov, pa da u sistem uključi odobravanje besplatnih dozvola za emisije prerađivačkoj industriji pogođenoj konkurencijom uvoznih goriva,“ ističe prvi čovek FuelEurope. Po mišljenju Coopera, 10 odsto najboljih evropskih rafinerija moraju imati 100% besplatne dozvole za emisije, „dok će ostali imati te troškove, ali i biti motivisani da se približe najboljima, što i jeste cilj evropske politike u ovom sektoru.“

Ko će nadomestiti 270 milijardi evra prihoda od poreza na fosilna goriva?

Što se tiče konkurencije vozila na električni pogon (EV) u Evropi, Cooper ukazuje na činjenicu da ukupni prihodi od poreza na fosilna goriva godišnje iznose 270 milijardi dolara, a takav namet nemaju EV-si. „Ako puniti svoj automobil benzinom i godišnje prelazite 15.000 kilometara, verovatno plaćate godišnje vladi najmanje 1.000 evra u porezima, namenjenim održavanju i izgradnji potrebne infrastrukture,

finansiranju saobraćajne policije i slično. Iste potrebe imaju i električna vozila, pa nije pošteno da vi plaćate tih 1.000 evra, a vaš komšija sa električnim automobilom ništa,“ kaže Cooper. On dodaje da vlade shvataju da će sa sve većim prodorom EV-sa ostati bez tih milijardi prihoda, što naravno nije održivo na duži rok.

FuelsEurope veruje da će u 2040. i dalje biti potražnja za tečnim gorivima u sektorima komercijalnog transporta, avio i pomorskog saobraćaja i petrohemijskom sektoru, ali je moguće da će veoma oštro biti smanjena potrošnja benzina, što će osetno uticati na konkurentnost evropskih rafinerija pretežno usmerenih na proizvodnju tog goriva, a verovatno i sam opstanak nekih od njih.